

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 635/2024-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **JFK Development, s.r.o.**, Dopravná 12, Košice, zastúpeného advokátom **TT, s.r.o.**, Nerudova 14, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 52Ek/3891/2021 zo 4. septembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu sp. zn. 52Ek/3891/2021 zo 4. septembra 2024. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie, ako aj zaviazat' tento súd k úhrade náhrady trov konania v sume 856,75 eur. Sťažovateľ taktiež požiadal o odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že oprávnená Ing. Katarína Baloghová, ktorá bola jednou z dvoch konateľov sťažovateľa, podala 18. novembra 2021 na okresnom súde návrh na vykonanie exekúcie vymožením pohľadávky v sume 60 000 eur s príslušenstvom, ktorá bola oprávnenej priznaná právoplatným a vykonateľným platobným rozkazom Okresného súdu Košice I č. k. 29 Cb/156/2015-17 zo 16. júna 2015. Okresný súd 21. decembra 2021 poveril v predmetnej veci vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Atilu Ádáma (ďalej len „súdny exekútor“), ktorý 22. decembra 2021 vydal upovedomenie o začatí exekúcie.

3. Sťažovateľ podal 19. januára 2022 návrh na zastavenie exekúcie, ktorý odôvodnil tým, že po vzniku exekučného titulu nastali okolnosti, ktoré spôsobili zánik vymáhaného nároku, a existujú skutočnosti, ktoré bránia jeho vymáhatelnosti. V odôvodnení návrhu sťažovateľ podrobne poukázal

na chronologický sled relevantných skutočností (okolnosti vydania platobného rozkazu bez vedomia druhého konateľa sťažovateľa – Ing. Jaroslava Lžičača, zabránenie vstupu uvedenému konateľovi sťažovateľa do jeho priestorov oprávnenou, nevedomosť jedného z konateľov sťažovateľa o vydaní platobného rozkazu, účelové postúpenie pohľadávky oprávnenou na základe dvoch zmlúv o postúpení pohľadávky, vyvedenie celého majetku sťažovateľa cez fiktívne započítanie vzájomných pohľadávok, žaloby druhého konateľa a sťažovateľa o určenie vlastníctva, prostredníctvom ktorých došlo k postupnému navráteniu majetku sťažovateľovi, získanie informácie o vydaní exekučného titulu, t. j. o existencii vymáhanej pohľadávky druhým konateľom sťažovateľa len z vyšetrovacieho spisu 9. mája 2018, podanie žaloby o obnovu konania, v ktorom bol exekučný titul vydaný, zaistenie vyvedeného majetku sťažovateľa v rámci trestného konania vedeného proti oprávnenej a jej právnomu zástupcovi, účelové podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok sťažovateľa právnym zástupcom oprávnenej, začatie konkurzného konania proti sťažovateľovi, vyhlásenie konkurzného konania na majetok sťažovateľa, zastavenie konkurzného konania pre nedostatok podmienok na jeho vyhlásenie, návrh na vykonanie exekúcie bez výzvy adresovanej sťažovateľovi, získanie informácie o existencii zmlúv o postúpení pohľadávky a dohody o odstúpení od týchto zmlúv až z vyšetrovacieho spisu), ktoré mu bránili v dobrovoľnom plnení vymáhanej pohľadávky. Navyše oprávnená nesplnila povinnosť zaslať povinnému výzvu na plnenie pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie vyplývajúcu z § 53 ods. 2 písm. g) Exekučného poriadku a nesprávne vyčíslila úroky z omeškania aj za obdobie, v ktorom sťažovateľ nespochybniteľne a preukázateľne bez svojho zavinenia nemohol dobrovoľne plniť.

4. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 30. mája 2023 sťažovateľom podaný návrh na zastavenie exekúcie podľa § 611 ods. 3 Exekučného poriadku zamietol (výrok prvý) a druhým výrokom náhradu trov konania oprávnenej nepriznal. V odôvodnení uznesenia uviedol, že oprávnená je v predmetnom exekučnom konaní aktívne vecne legitimovaná na podanie návrhu na vykonanie exekúcie, pretože sa na základe dohody o odstúpení od zmlúv o postúpení pohľadávok opätovne od 15. júla 2021 stala jej majiteľkou. Vo vzťahu k námietke nedoručenia exekučného titulu poukázal na prebiehajúce konanie o žalobe na obnovu konania, v ktorom okresný súd po preskúmaní údajov na súdnej doručenke konštatoval ich pravdivosť. Zároveň okresný súd v uznesení vyššieho súdneho úradníka uzavrel, že podanie žaloby na obnovu konania proti exekučnému titulu ani trestné konanie proti oprávnenej nie sú okolnosťami zakladajúcimi neprípustnosť exekúcie a opačné posúdenie týchto okolností by bolo v rozpore so samotným účelom exekučného konania, ktorým je zaistiť ochranu práva toho, komu takéto právo bolo priznané vykonateľným exekučným titulom.

5. Sťažovateľ podal proti prvému výroku uznesenia vyššieho súdneho úradníka sťažnosť, ktorú odôvodnil poukazom na § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentoval, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože v ňom nebola správne posúdená otázka aktívnej vecnej legitimácie oprávnenej

(návrh na vykonanie exekúcie nepodpísal jeden z dvoch konateľov sťažovateľa, formálne posúdenie dohody o odstúpení od zmlúv o postúpení dotknutej pohľadávky), ako aj otázka existencie možnosti dobrovoľného plnenia vymáhaného nároku na strane sťažovateľa a s ňou spojeného výpočtu úrokov z omeškania (aktuálna právna úprava neumožňuje vymáhať iba opakujúce sa príslušenstvo, na ktoré vznikol nárok po dni vykonateľnosti exekučného titulu, nepreukázanie doručenia výzvy na dobrovoľné plnenie sťažovateľovi) a súd taktiež neprihliadol na jeho argumentáciu, ktorou poukazoval na rozsiahle protizákonné konanie oprávnenej a jej právneho zástupcu preukázané „silnou dôkaznou situáciou“ v trestných konaniach vedených proti oprávnenej a jej právnomu zástupcovi. Okresný súd uprednostnil v tomto prípade formalistický výklad právnych noriem, v ktorého dôsledku neposkytol súdnu ochranu sťažovateľovi.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podľa § 43 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) musí byť k návrhu na začatie konania pred ústavným súdom pripojené plnomocenstvo na zastupovanie navrhovateľa advokátom, v ktorom sa musí výslovne uviesť, že navrhovateľ udeľuje zvolenému advokátovi splnomocnenie na zastupovanie pred ústavným súdom.

8. Štatutárnym orgánom sťažovateľa sú podľa aktuálneho výpisu z obchodného registra vedeného Mestským súdom Košice ako vložka č. 19535/V konatelia Ing. Katarína Baloghová a Ing. Jaroslav Lžičař. V mene sťažovateľa konajú tak, že písomnosti zakladajúce práva a povinnosti sťažovateľovi ako obchodnej spoločnosti podpisujú a za spoločnosť konajú vždy aspoň dvaja konatelia spoločne, a to tak, že k písanému alebo tlačenému názvu spoločnosti pripoja svoj vlastnoručný podpis.

9. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde sa na konanie pred ústavným súdom primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Na základe § 161 CSP je ústavný súd povinný skúmať splnenie procesných podmienok *ex offico*, a to v ktoromkoľvek štádiu konania. Podľa § 72 CSP na konanie právnickej osoby pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za právnickú osobu.

10. Ústavný súd zistil, že k ústavnej sťažnosti sťažovateľa bolo pripojené splnomocnenie podpísané iba jedným z dvoch konateľov sťažovateľa – Ing. Jaroslavom Lžičařom. Vzhľadom na to, že ide o odstrániteľný nedostatok podaného návrhu na začatie konania, vyzval ústavný súd sťažovateľa v súlade s § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, aby tento nedostatok v určenej lehote odstránil doplnením splnomocnenia podpísaného oboma konateľmi spoločnosti.

11. Právny zástupca sťažovateľa v odpovedi na výzvu uviedol, že spoločné konanie oboch konateľov sťažovateľa pri podpísaní plnomocenstva na jeho zastupovanie pred ústavným súdom spôsobom, ktorý je zapísaný v obchodnom registri, je v tomto prípade vylúčené priamo § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka, na základe ktorého iného nemôže zastupovať ten, ktorý sám nie je spôsobilý na právny úkon, o ktorý ide, ani ten, ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami zastúpeného. Konateľka Ing. Katarína Baloghová nemôže v tomto prípade konať v mene sťažovateľa proti sebe ako fyzickej osobe a uvedené platí aj pre preskúmané exekučné konanie, v ktorom vystupuje v pozícii oprávnenej. Z uvedených dôvodov sťažovateľ nemôže predložiť k ústavnej sťažnosti splnomocnenie pre advokáta podpísaného oboma konateľmi. Zastupovanie

sťažovateľa konateľkou Ing. Katarínou Baloghovou je vylúčené aj poukázaním na to, že je v súčasnosti obžalovaná zo zločinu nepravdivého znaleckého posudku, tlmočnickeho úkonu a prekladateľského úkonu spáchaného formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. c) v spojení s § 347 ods. 1 písm. b) a ods. 3 Trestného zákona, ktorý súvisí so znaleckým oceňovaním nehnuteľností sťažovateľa v rámci protizákonných predajov jeho majetku. Sťažovateľ ďalej uvádza, že v inom konaní na ústavnom súde predložil taktiež ústavnú sťažnosť podpísanú iba jedným z konateľov a ústavný súd ju uznesením sp. zn. II. ÚS 302/2023 z 18. augusta 2023 (správne má byť III. ÚS 302/2023, pozn.) prijal na ďalšie konanie. Sťažovateľ zároveň ústavný súd urgoval o urýchlené vybavenie jeho ústavnej sťažnosti a podaného návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia, pretože poverený súdny exekútor organizuje dražbu majetku sťažovateľa, ktorá je naplánovaná na 16. december 2024. V tejto súvislosti sťažovateľ považoval za potrebné zvýrazniť skutočnosť, že podľa upovedomenia o začatí exekúcie predajom nehnuteľností z 24. septembra 2024 predstavuje jeho dlh 322 638,62 eur a z neho len suma 60 000 eur predstavuje sumu istiny, čo podľa neho svedčí o účelovom konaní oprávnenej. V ďalšom texte sťažovateľ špecifikoval svoje výhrady k oceneniu nehnuteľností, ktoré sú uvedené v Obchodnom vestníku – dražby 220/2024 z 13. novembra 2024. Sťažovateľ z dôvodu hrozby nenapraviteľnej a nenahraditeľnej škody na jeho majetkových právach ústavný súd požiadal, aby postupom podľa § 130 zákona o ústavnom súde uložil tretej osobe, a to Ing. Kataríne Baloghovej, povinnosť zdržať sa vymáhania pohľadávky vyplývajúcej z exekučného titulu.

12. Sťažovateľ tvrdí, že nemôže predložiť plnomocenstvo na podanie ústavnej sťažnosti podpísané oboma konateľmi, pretože tomu bráni právna úprava rozporu záujmov v § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie sa však aplikuje na právny vzťah medzi zastúpeným a zástupcom, nie na vzťah medzi dvoma členmi štatutárneho orgánu pri konaní v mene právnickej osoby.

13. Ústavný súd opakuje, že pri posudzovaní spôsobu konania za právnickú osobu sa v zmysle § 72 CSP použijú ustanovenia Obchodného zákonníka. Podľa § 13 Obchodného zákonníka ustanovenia o jednotlivých obchodných spoločnostiach a o družstve určujú štatutárny orgán, ktorého konanie je konaním podnikateľa. Podľa § 133 ods. 1 Obchodného zákonníka štatutárnym orgánom spoločnosti s ručením obmedzeným je jeden alebo viac konateľov. Ak je konateľov viac, je oprávnený konať v mene spoločnosti každý z nich samostatne, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

14. Ústavný súd ďalej odkazuje na § 135a ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého sú konatelia povinní vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Najmä sú povinní zaobstarať si a pri rozhodovaní zohľadniť všetky dostupné informácie týkajúce sa predmetu rozhodnutia, zachovávať mlčanlivosť o dôverných informáciách a skutočnostiach, ktorých prezradenie tretím osobám by mohlo spoločnosti spôsobiť škodu alebo ohroziť jej záujmy alebo záujmy jej spoločníkov, a pri výkone svojej pôsobnosti nesmú uprednostňovať svoje záujmy, záujmy len niektorých spoločníkov alebo záujmy tretích osôb pred záujmami spoločnosti.

15. Z naposledy citovaného ustanovenia vyplýva tzv. povinnosť lojality, ktorá prikazuje štatutárnemu orgánu za každých okolností uprednostniť záujmy spoločnosti nielen pred vlastnými záujmami, ale aj pred záujmami len niektorých spoločníkov alebo záujmami tretích osôb. Zo znenia tohto ustanovenia nevyplýva zákaz pre konateľa konať v mene spoločnosti v prípade, ak je

v konflikte záujmov, práve naopak – platí, že ani takýto stret záujmov konanie v mene spoločnosti nevylučuje.

16. Odlišnosť právnej úpravy dvoch skutkovo odlišných situácií sa prejavuje aj v právnych následkoch konania v konflikte záujmov. Kým § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka priamo zakazuje konať zástupcovi, ktorý je v konflikte záujmov so zastúpeným, je dôsledkom porušenia tejto povinnosti neplatnosť právneho úkonu. Naopak, vo vzťahu medzi spoločnosťou a jej štatutárnym orgánom právna úprava nezakazuje konateľom konať, a preto právnym následkom porušenia povinnosti lojality nie je neplatnosť právneho úkonu, ale „len“ zodpovednosť konateľa za vzniknutú škodu (pozri § 135a ods. 2 Obchodného zákonníka).

17. Ústavný súd konštatuje, že pri posudzovaní plnomocenstva udeleného sťažovateľom advokátovi (ako zákonom ustanovenej procesnej náležitosti ústavnej sťažnosti) dospel k záveru, že ani napriek výzve ústavného súdu nedošlo k odstráneniu nedostatku podaného návrhu na začatie konania, pretože ústavnému súdu nepredložil splnomocnenie pre právneho zástupcu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom podpísané v súlade so spoločenskou zmluvou oboma konateľmi sťažovateľa. Na vzťah medzi konateľmi pri podpisovaní plnomocenstva nemožno aplikovať § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

18. Na základe uvedeného ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť, ktorá bola podaná jediným konateľom sťažovateľa, a nie sťažovateľom (keď by sa vyžadovalo konanie dvoma konateľmi) podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú zjavne neoprávnenou osobou (obdobne pozri uznesenie sp. zn. III. ÚS 302/2023 z 2. októbra 2024).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu